

Muistio: valtakunnallinen lastensuojelun jälkihuollon johdon vertaisreflektio

Aika: 29.3.2023 klo 14–16, Teams-keskustelu

Paikalla oli YEE-hankkeen työntekijöitä sekä edustus Varhan, Satakunnan, Pirkanmaan, Pohjanmaan, Pohjois-Pohjanmaan ja Kanta-Hämeen hyvinvointialueilta ja yksityisen toimijan puolelta.

Yhdessä aikuisuuteen – Elämässä Eteenpäin (YEE)-hankkeen projektipäällikkö alusti tilaisuutta kertomalla ajankohtaisista asioista.

Keskusteluun nostettiin asiakasmitoitus ja työntekijäresurssit. Varhan alueella on noin 900 asiakasta. Pyritään siihen, että ohjaajalla olisi 25 asiakasta ja sosiaalityöntekijällä 50 asiakasta. Tavoitteena Pohjois-Pohjanmaalla 50 asiakasta sosiaalityöntekijää kohden ja 40 ohjaajaa kohden, (25 olisi ideaali). Pohjois-Pohjanmaalla asiakkaita on noin 800.

Järjestämisvastuussa olevalla hyvinvointialueella ja hyvinvointialueella, jossa nuori asuu, on molemmissa nuorella oltava oma työntekijä. Työn yhteensovittaminen alueiden välillä nostettiin esille.

Ennakkotoiveen pohjalta **keskusteltiin työnkuvista**. Satakuntaan pyritään saamaan yksi tai useampi erityissosiaaliohjaaja niiden nuorten tueksi, jotka tarvitsevat vahvempaa tukea, mutta eivät ole erityisen tuen tarpeessa. Varhan alueen sosiaalityöntekijöiden ja ohjaajien työtehtävät on koottu liitteeseen 1 (luonnos versio).

Keskusteltiin **palveluiden organisoimisesta**. Pirkanmaalla organisoidutaan työikäisten palveluihin. Pohjanmaalla aikuissosiaalityöhön, jossa nuorisotyön yksikkö erikseen. Eri kuntien väliset erot vaikuttavat palveluiden organisoimiseen.

Tilaisuudessa nostettiin esiin **palveluiden yhdyspinnat**. Käsiteltiin erityisesti yhteistyötä vammaispalveluiden sekä mielenterveys- ja päihdepalveluiden kanssa. Yhteistyötä pidettiin tärkeänä varhaisessa vaiheessa ja etenkin nivelvaiheissa. Vammaispalveluilla on jälkihuoltoa vahvempi velvoite järjestää palvelua koska jälkihuolto päättyy mutta vammaispalvelut ovat pysyvä tukitoimi. Yhteistyötä voidaan tehdä esimerkiksi siten, että jälkihuollossa on työpari vammaispalveluista ja asuminen järjestetään vammaispalvelujen kautta. Päihde- ja mielenterveys asumispalvelut ovat jälkihuollossa järjestettäviä tukitoimia. Keskusteltiin mielenterveyspalveluiden asumispalvelun kustannusvastuusta, Pohjois-Pohjanmaalla jälkihuolto on maksanut tähän liittyvät kustannukset.

Hyvinvointialueen jälkihuollon yhteen kokoaminen ja toiminnan ja palveluiden yhtenäistäminen on ajankohtaista. Tietojärjestelmiä on useita, tämä haastaa toiminnan ja palveluiden yhtenäistämistä.

Esimerkiksi eräällä hyvinvointialueella on 6 eri asiakastietojärjestelmää. Kun yhteinen asiakastietojärjestelmä saadaan, päästään koostamaan kokonaiskuvaa asiakkuuksista ja asiakkaita voidaan jakaa alueen työntekijöille entistä tasaisemmin. Esimerkiksi tällä hetkellä alueella yhdellä sosiaalityöntekijällä on 80 asiakasta ja toisella 40 asiakasta juurikin asiakastietojärjestelmiin johtuvista syistä. Tietojärjestelmiin pääsyä on rajoitettu, eikä edes johto pääse näkemään kokonaiskuvaa työn reurssoimiseksi.

Etelä-Pohjanmaan jälkihuollon toimintaohjetta on käytetty toiminnan suunnittelemisen tukena myös muilla alueilla. Satakunnassa suunnitteilla on **asiakasraati kehittämistyön tueksi**, sitä kautta voitaisiin jalostaa myös ryhmätoimintaa.

Keskusteltiin myös **kilpailutuksista**. Jälkihuollon kilpailutukset toteutuvat samassa kun muu lastensuojelu. Jälkihuolto pitäisi kilpailuttaa omana kokonaisuutenaan. Halutaan tarjota laadukasta jälkihuoltoa, usein kuitenkin sopimukset ovat kiinteähintaisia. Esimerkiksi palvelukuvaukset pitäisi luoda erikseen. Kilpailutusmalli jarruttaa laadun kehittämistä ja rajoittaa laadukkaan työn tekemistä, sillä sopimukset ovat kiinteähintaisia.

YEE-hanke on järjestänyt syksyn 2022 ja kevään 2023 aikana neljä lastensuojelun jälkihuollon johdon vertaisreflektiota alueiden välisen vuoropuhelun vahvistamiseksi ja hyvinvointialueille siirtymän valmistelun ja toteutuksen tueksi.

Reflektioista on laadittu muistiot :

- [Muistio lastensuojelun jälkihuollon johdon vertaisreflektio 27.1.2023 \(pdf 352 kt\)](#)
- [Lastensuojelun jälkihuollon johdon vertaisreflektio muistio 9.11.2022 \(pdf 426 kt\)](#)
- [Lastensuojelun jälkihuollon johdon vertaisreflektio 13.9.22 muistio \(pdf 551 kt\)](#)

29.3.2023 Järjestetty reflektio oli toistaiseksi viimeinen YEE-hankkeen järjestämä tilaisuus, sillä YEE-hanke päättyi toukokuussa 2023.

Hanke järjestää loppujulkaisun julkaisutilaisuuden 8.5.2023. [Kohti laadukasta aikuistumisen tukea - julkaisutilaisuus](#). Tervetuloa mukaan etätilaisuuteen kuulemaan aikuistumisen tuen uudistamisen ehdotuksista. YEE-hanke on koostanut keskeisiä keskustelun aiheita artikkeleiksi myös loppujulkaisuun. Raportti: Tanja Hirschovits-Gerz & Heino Tarja & Laine Terhi & Niina Weckroth (toim.) 2023. Kohti laadukasta aikuistumisen tukea. THL:n raporttisarja (tulossa 5/2023)

Lisää YEE-hankkeen tuottamista materiaaleista ja tuloksista löydät hankkeen verkkosivuilta www.thl.fi

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Liite 1 Varhan alueella työstetty tehtävänkuvat 3/2023 (luonnos)

Jälkihuollon sosiaalityöntekijän tehtävät: Virka-aikainen sosiaalityö

- Erityistä tukea tarvitsevien 18 – 25 vuotiaiden jälkihuollettavien ohjaustyö (kotikäynnit, toimistotapaamiset, puhelut ja viestittelyt)
- Sosiaalihuoltolain ja lastensuojelulain mukaiset arvioinnit
- Yhteenvedot, asiakassuunnitelmat, asioiden valmistelut ja päätökset
- Asiakas- ja verkostotyö
- Työparityö jälkihuoltoon siirtyvien asiakkaiden työntekijöiden kanssa siirtymävaiheessa
- Dokumentointi ja muu toimistotyö
- Oman työn ja jälkihuoltoyksikön työn suunnittelu ja kehittäminen.
- Yhteistyökumppaneiden konsultointi ja neuvonta

Jälkihuollon ohjaajan tehtävät: Virka-aikainen sosiaalityö (mahdollisten ryhmien pitäminen voi olla virka-ajan jälkeen)

- Täysi-ikäisten jälkihuollettavien ohjaustyö (kotikäynnit, toimistotapaamiset puhelut ja viestittely)
- Ryhmätoiminnot
- As.suunnitelman ja aktivointisuunnitelman laadinta yhdessä nuoren, läheisverkoston ja tarvittaessa muiden viranomaisten kanssa.
- Päätöksenteko (virassa olevat) ja työskentelyn toteuttaminen as.suunnitelmassa asetettujen tavoitteiden pohjalta ja tarvittaessa työparityöskentely
- Dokumentointi ja muut toimistotyö
- Täydentävä- ja ehkäisevä toimeentulotuki
- Yhteistyökumppaneiden konsultointi ja neuvonta
- Tarvittaessa asiakkaan kuljettaminen palveluihin
- Tukihenkilötyö
- Oman työn ja jälkihuoltoyksikön työn suunnittelu ja kehittäminen.

Tehtävään liittyvä erityispiirre:

- Asiakkaiden moniongelmaisuus (päihde- ja mielenterveysongelmat, traumatisoituneet nuoret, vangit). Yksin työskentely asiakkaiden kotona, väkivallan uhka. Vahva palvelujärjestelmäosaaminen.

LASTENSUOJELUN
KEHITTÄMISYHTEISÖ

Diakonissa-
laitos

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

